

РЕШЕНИЕ

№ 13849

гр. София, 22.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 7 състав, в
публично заседание на 31.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маруся Йорданова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **4862** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ вр. чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на М. Б. И., ЕГН [ЕГН] с адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] чрез адв. Ж. срещу Решение № 2153-21-33 от 16.02.2024г. на Директора на ТП на НОИ С. град, с което е потвърдено разпореждане № [ЕГН]/90 от 14.11.2023г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване за отказ за отпускане на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване. Счита, че неправилно е му е отказано отпускането на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, тъй като органът по ПО не е преценил, че освен осъжданията и изтърпяването на наказание ЛС, жалбоподателят за периода 1996г. до края на 1997г. е работил по трудово правоотношение към датата на едно от задържанията му в следствения арест, по което обвинение има оправдателна присъда. Сочи още, че и през 2011г. докато е бил в трудови правоотношения с фирма „Е.“ отново е бил задържан „под стража“ и е бил лишен от възможността да упражнява трудовите си правоотношения за повече от една година, като стажът му в кнкретните два случая не е бил установен от пенсионните органи. Моли за отмяна на процесното решение.

В съдебно заседание, жалбоподателят редовно призован, се представлява от адвокат Ж., който поддържа жалбата. Твърди, че административния орган не е положил усилия да установи действителния трудов стаж на жалбоподателя, а и не е указал на заявителя да представи доказателства. Подробни аргументи излага в жалбата. Претендира присъждане на адвокатско възнаграждение по реда на чл.38, ал.2 ЗА.

Ответникът- ТП на НОИ С. град се представлява от юрисконсулт Б., която оспорва жалбата.

Моли за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

От данните в пенсионното досие е видно, че със заявление вх. № 2112-21-4036/04.09.2023г., М. Б. И. е поискал отпускане на пенсия за инвалидност поради общо заболяване.

С ЕР на ТЕЛК № 91626/10.07.2023г медицинската експертиза са дали оценка на работоспособността на И. - 60% трайно намалена работоспособност /Т./ с дата на инвалидизиране - 31.03.2023г. и срок на определения процент ТНР – 01.07.2026г.

Въз основа на наличните данни подадени от осигурителите в Регистъра на осигурените лица на НОИ /Р./ в образуваното пенсионно производство длъжностното лице по пенсионно осигуряване е зачело на жалбоподателя осигурителен стаж в размер на 01 години. 10 месена и 27 дни до датата на инвалидизиране - 31.03.2023г.

При преценка правото на пенсия по заявление с вх. № 2112-21-4036/04.09.2023г., с разпореждане № [ЕГН]/90/14.11.2023г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване е постановило отказ за отпускане на М. И. на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване на основание чл.74, ал.1, т.4 от КСО, тъй като не отговаря на законовата предпоставка за наличие на 5 години осигурителен стаж до датата на инвалидизиране и не е придобил право на този вид пенсия.

С жалба с вх. № 1012-21-58/19.01.2024г., жалбоподателят е оспорил разпореждане № [ЕГН]/90/14.11.2023г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване, във връзка с което с Решение № 1040-21-33/16.02.2024 г. на директора на ТП на НОИ – С. – град предявената жалба е отхвърлена като неоснователна, а оспореното разпореждане е потвърдено като правилно и законосъобразно.

В хода на съдебното производство приета без оспорване административната преписка, както и допълнително представените от страните допълнителни доказателства.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния 14-дневен срок по чл. 149 от АПК, от лице, имащо правен интерес от оспорване и срещу подлежащ на съдебен контрол акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган по чл. 117 от КСО- директорът на ТП на НОИ С.-град. Потвърденото с него разпореждане също е издадено от компетентен орган. Двата акта отговарят на изискванията на чл. 59, ал. 2 от АПК и съдържат всички задължителни реквизити, включително фактическите и правните основания, послужили за издаването им. При издаването на решението, както и на потвърденото с него разпореждане не са допуснати съществени процесуални нарушения.

Страните не спорят по фактите. Спорен е въпросът дали на жалбоподателят следва да се зачете времето, в което е изтърпявал наказание "лишаване от свобода", за осигурителен стаж за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Според нормата на чл. 9, ал. 3, т. 3 от КСО за осигурителен стаж се зачита и времето през което уволненият поради задържане от органите на властта е останал без работа в резултат на това, и не е бил привлечен като обвиняем, или е бил оправдан, или наказателното производство е било прекратено или наложеното наказание лишаване от свобода е признато по съответния ред за неоснователно наложено поради това, че не е извършил деянието или че извършеното деяние не съставлява престъпление; за този период се внасят осигурителни вноски за сметка на държавния бюджет върху последното брутно възнаграждение.

В представената по делото Справка рег. № И- 13269/1 от 21.10.2024г. издадена от Министерство на правосъдието, ГД "Изпълнение на наказанията", подробно е описано по периоди и

времетраене, времето през което жалбоподателя е бил задържан като обвиняем респ. е изтърпявал наказание „Лишаване от свобода“, което правилно и законосъобразно не е признато от административния орган за действителен осигурителен стаж.

В хода на съдебното производство не са представени доказателства, установяващи факти, различни от установените факти в административното производство, относно продължителността на осигурителния стаж, придобит от жалбоподателя до датата на инвалидизирането му - 31.03.2023г. Представената в с.з. справка за актуалното състояние на всички трудови договори на жалбоподателя към дата 12.05.2021г. не съдържа релевантни към спора доказателства, тъй като същата е приложена и обсъдена и взета под внимание още в административното производство.

Съдът приема, че при издаването на процесното разпореждане, пенсионният орган е обсъдил всички известни относими факти, поради което не е налице твърдяното от жалбоподателя нарушение на закона, свързано с неправилно изчисляване на трудовия му стаж.

Съгласно чл. 74, ал. 1, т. 4 осигурените лица придобиват право на пенсия за инвалидност поради общо заболяване, ако са загубили работоспособността си и имат осигурителен стаж от 5 години, придобит до датата на инвалидизирането за лицата над 30-годишна възраст.

Според цитираната по-горе разпоредба на чл. 74, ал. 1, т. 4 от КСО, за да имат право на пенсия за инвалидност, поради общо заболяване лицата трябва да са осигурени. За отпускане на пенсия за инвалидност поради общо заболяване задължително условие за лицата, които към датата на инвалидизирането са над 30-годишна възраст, е и да имат 5 години осигурителен стаж, придобит до датата на инвалидизирането, като една трета от осигурителния стаж по ал.1, т.2, 3 и 4 трябва да е действителен /чл.74. ал.2 от КСО/.

С оглед регламентираните в чл.73 и чл.74 от КСО предпоставки, жалбоподателят би придобил право на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, ако към датата на инвалидизиране - 31.03.2023г., отговаря на условията на чл.74, ал.1, т.4 КСО.

Съгласно § 1, ал. 1, т. 3 от ДР на КСО, "осигурено лице" е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1, и за което са внесени или дължими осигурителни вноски. Осигуряването на лицето, което е започнало трудова дейност съгласно чл. 10, продължава и през периодите по чл. 9, ал. 2, т. 1 - 3 и 5. Следователно, за да се счита едно лице за осигурено е необходимо по отношение на него да са налице едновременно следните условия: да извършва трудова дейност, която е основание за осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1 от КСО и да са внесени или дължими осигурителни вноски върху възнаграждение.

От приложеното по делото експертно решение на ТЕЛК (№ 91626/ 129 от 10.07.2023г.), се установява, че датата на инвалидизиране на жалбоподателя е 31.03.2023 г., към която дата жалбоподателят И. е имал навършени 45години, поради което за отпускане на пенсия за инвалидност поради общо заболяване е приложима нормата на чл. 74, ал. 1, т. 4 от КСО. Към същата дата И. е имал осигурителен стаж от 1 години, 10 месеца и 27 дни, поради което и не е отговарял на законовото изискване, посочено в този текст от КСО за отпускане на лична пенсия за инвалидност, поради общо заболяване.

Във връзка с наведените в жалбата твърдения за незаконосъобразно незачитане за осигурителен стаж на период от 1996г. до края на 1997г. и през 2011г. „задържане под стража“, отново е относима разпоредбата на чл. 9, ал. 3, т. 3 от КСО. Съдът намира, че при анализа на събраните доказателства, в тяхната съвкупност, не се установява нито една от визираните в разпоредбата чл. 9, ал. 3, т. 3 от КСО хипотези. Съгласно цитираната норма за осигурителен стаж се зачита времето, през което през което уволненият поради задържане от органите на властта е останал без работа в резултат на това, и не е бил привлечен като обвиняем, или е бил оправдан, или

наказателното производство е било прекратено или наложеното наказание лишаване от свобода е признато по съответния ред за неоснователно наложено поради това, че не е извършил деянието или че извършеното деяние не съставлява престъпление; за този период се внасят осигурителни вноски за сметка на държавния бюджет върху последното брутно възнаграждение. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 354, ал.1, т.3 КТ.

Съгласно чл. 354, ал.1, т. 3 от КТ, за трудов стаж се признава времето, през което не е съществувало трудово правоотношение като лицето е изтърпявало наказание "лишаване от свобода", което впоследствие по съответния ред е признато за неоснователно наложено. Съответен е редът, установен по НПК - касационно производство или възобновяване на наказателни дела, глава 33 от НПК (в този смисъл е и съдебната практика - решение № 8389 от 12.06.2013 г. по адм. д. № 5082/2013 г. на ВАС, VI отд.).

Съдът приема, че зачитането на осигурителен стаж по условията на чл. 354, ал. 3 от КТ за времето, през което не е съществувало трудово правоотношение, е възможно само в случаите, когато е изтърпявано наказание лишаване от свобода, което впоследствие е било признато по съответния ред за неоснователно наложено. Тази хипотеза на закона не намира приложение, когато присъдата не е призната за неоснователно наложена.

Жалбоподателят не твърди, а от събраните доказателства по делото не се установи, някоя от присъдите по които е изтърпял наказание "лишаване от свобода" наказанието да е признато за неоснователно наложено. Не се установи оспорващият да е бил и репресиран по политически причини по смисъла на чл. 1 от Закона за политическа и гражданска реабилитация на репресирани лица (ЗПГРРЛ).

С оглед изложеното съдът приема, че като е отказал да зачете посочените периоди, в които оспорващият е изтърпявал наказание "лишаване от свобода" като действителен осигурителен стаж по смисъла на чл. 68, ал. 3 от КСО, пенсионният орган е приложил правилно материалния закон - в този смисъл Решение № 8076 от 30.05.2019 по адм. д. № 15240/2018 г. по описа на ВАС.

Правилно административният орган се е съобразил с нормата на чл. 42а от Наказателния кодекс /НК/, която определя пробацията като съвкупност от мерки за контрол и въздействие без лишаване от свобода, които се налагат от съда заедно или поотделно. Съгласно чл. 426, ал. 5 от НК, пробационната мярка безвъзмезден труд е труд, който се полага в полза на обществото без ограничение на свободата на осъдените. При налагането на тази мярка лицето се задължава да упражнява трудова дейност в полза на обществото, без да получава възнаграждение за нея, поради което то не следва да се осигурява по реда на КСО и следователно това време не се зачита за осигурителен стаж.

За пълнота следва да се отбележи, че според чл. 41, ал. 1 НК, когато изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода" се съпровожда с подходящ, съответно заплатен общественополезен труд, то чрез него се цели превъзпитанието на осъдените, както и създаването и повишаването на тяхната професионална квалификация. Освен това в такива случаи положеният труд се зачита за намаляване срока на наказанието, като два работни дни се считат за три дни лишаване от свобода – чл. 41, ал. 3 НК, но работата, която е извършвана по време на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, не се зачита за трудов и осигурителен стаж, а само оказва влияние върху продължителността на изтърпяване на наказанието.

С оглед изложеното разпореждането, както и решението, с което е потвърдено са законосъобразни, а подадената жалба следва да бъде отхвърлена като неоснователна. При този изход на спора на ответника се дължи юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 143 от АПК, ал. 3 от АПК, определено по реда на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 37 от ЗПП, във връзка с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, в размер на 100 лв.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, във връзка с чл. 118, ал. 3 от КСО, Административен съд София-град, 7-ми състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Б. И., ЕГН [ЕГН] с адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] чрез адв. Ж. срещу Решение № 2153-21-33 от 16.02.2024г. на Директора на ТП на НОИ С. град, с което е потвърдено разпореждане № [ЕГН]/90 от 14.11.2023г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване за отказ за отпускане на лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване.

ОСЪЖДА М. Б. И., ЕГН [ЕГН], да заплати на ТП на НОИ С.-град сумата от 100 лв. /сто/, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: